

In het begin leek het iets grappigs. Het zou wel loslopen met dat Covid-19 virus dachten we. Wat kon ons gebeuren? Zo merkte Chris Schoon, de materiaalcommissaris van mijn schaakclub Promotie uit Zoetermeer, tijdens de algemene ledenvergadering nog laconiek op: 'Hier zit de doelgroep'. Zorgen maakte hij zich niet echt. Aan het schaakmateriaal zou het niet liggen. Dat schakers elkaar niet meer mochten knuffelen dat leek hem wel erg. Een rare jongen die Chris.

Kort daarna ging de voordeur van het schaaklokaal op last van de overheid op slot maar gelukkig kon iedereen bij Promotie, dankzij Rens Minnema, online verder schaken. Ook de rest van de wereld ging op slot. In Bolivia was dat op 21 maart, in het zuiden de eerste herfstdag. Wij mochten de deur niet meer uit. Nu deed ik dat toch al niet vaak. Mijn vrouw en ik keken de Covid-kat uit de boom en dat lukt prima als het KPN Pensioenfonds je elke maand geld stuurt. De regering beloofde alle Boliviaanse families een bonus van 500 bolivianos (een kwart van het minimum maandloon), maar dat geld is natuurlijk snel op als je de deur niet uit mag. Op een gegeven moment belden kinderen van de stichting van mijn vrouw haar op met de vraag of zij hen wat geld kon lenen om eten te kopen. De opleidingsactiviteiten van haar stichting stonden vrijwel stil en al het geld dat binnenkwam werd vanaf dat moment aangewend voor het kopen van levensmiddelen die elke vrijdagmiddag aan zo'n tweehonderd families uitgereikt worden. Onze strategie is simpel. We moeten eerst dit virus overleven om daarna aan het eind van dit jaar, als we er allemaal tegen ingeënt zijn, de draad van het normale leven weer op te pakken. Of ben ik dan te optimistisch?

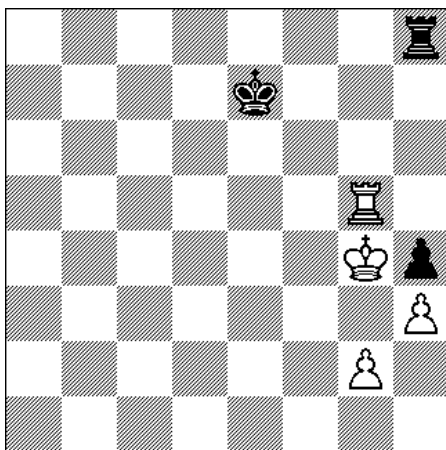
Het leven ging online langzaam verder. Op 1 april las ik op de website van Promotie in een sensationeel artikeltje van Jan Willem Duijzer dat hij op Texel op een bouwplaats allerlei oude schaakstukken gevonden had. Ik maakte hier in een kort stukje, met als titel *Texel het nieuwe Lewis*, melding van op de [Chess Moments](#) pagina van Willem Broekman op Facebook. Die dekselse Duijzer toch dachten burgemeester Michiel UitdeHaag van de gemeente Texel en ik en wij zagen al horden schaaktoeristen op de veerboot naar Texel stappen om het nieuwe Lewis te bezoeken. Uiteraard kwamen we van de koude kermis thuis. Jan Willem maakte in het clubblad van Promotie zelf bekend dat het om een 1 april grap ging, zie zijn artikel [Op 1 april verloor Alva zijn bril](#). Ik ga ervan uit dat Jan Willem door burgemeester UitdeHaag inmiddels op Texel tot persona non grata verklaard is. En de hoofdredacteur van de Texelse Courant die Duijzer's artikel plaatste moet natuurlijk, als dat al niet gebeurd is, de laan uitgestuurd worden. Ik zie het al voor mij dat begin april 2021 overal in Nederland door schakers op bouwplaatsen [Lewis achtige schaakstukken](#) gevonden worden en daar in lokale blaadjes trots kond van doen en dat andere lokale prominenten ook in hun grappen tuinen. Als men er dan achter komt dat deze grap door een lid van Promotie bedacht is is onze vereniging de klos. Rellen en kamervragen zullen volgen.

Een trieste dag was 28 april 2020 toen schrijver en schaker [Alexander Münnighoff](#) overleed. Hij was lid van DD uit Den Haag en heeft met diverse spelers van Promotie de degens op het schaakbord gekruist. Ik ken hem als schrijver van schaakboeken. Vier van zijn boeken staan in mijn boekenkast: *Hartversterkende schimpscheuten* (waar hij de samensteller van was; uit 1985), *Hein Donner 1927-1988* (een biografie; uit 1994); *Max Euwe, the biography* (uit 2001);

Donner, Euwe, Prins. *Koning, keizer, prins. 1950-1951* (over twee min of meer vergeten matches van Hein Donner, tegen Max Euwe in 1950 en tegen Lodewijk Prins in 1951; uit 2002). Hans Böhm schreef in De Telegraaf lovende woorden over Münninghoff en verwees in zijn artikel naar collega's zoals Hans Ree en Gert Ligterink die dat in hun kranten ook deden.

Begin juni schreef ik een column over Viktor Kupreichik, de man uit Minsk, en sindsdien volgde ik de gebeurtenissen in Wit-Rusland op een afstandje. Wie had echter kunnen bevroeden dat dit land kort daarna, na de frauduleus verlopen presidentsverkiezingen van 9 augustus, overal op de wereld voorpaginanieuws zou zijn? In mei 2018 had ik al met de huidige president-diktator Aleksandr Loekasjenko van Wit-Rusland kennism gemaakt. Mijn vroegere Zoetermeerse buurmeisjes Eelkje en Aletta Colmjon waren toen in Minsk op vakantie. Plotseling kregen ze daar vlaggetjes in hun handen gedrukt waarmee ze even later naar de president-dictator moesten zwaaien. Volgens Eelkje deed met name Aletta dat met veel enthousiasme. Iets waar Aletta zich niets meer van kan herinneren maar Eelkje schreef mij dat zij in het bezit is van wat compromitterende foto's die zij achter de hand houdt. Boeiende buurmeisjes heb ik. Op de website eelk.nl van fotografe Eelkje Colmjon mis ik schaakfoto's. Daar kan het bestuur van Promotie een mouw aanpassen. Over twee jaar viert Promotie haar zeventigjarig bestaan en dan zal er ongetwijfeld wederom een mooi boekwerkje over de laatste tien jaar van onze club verschijnen. Het lijkt mij een goed idee als het bestuur Eelkje in de arm neemt om voor dit boekje Rembrandteske plaatjes van alle Promotie achtttallen te schieten.

Zo af en toe volgde ik het schaken van het Promotie team op het internet. Op 30 juni viel het mij op dat een team van SG Amersfoort, een schaakgenootschap dus niet zomaar een club, onder leiding van IM meduzka ons Promotie team onder leiding van DylanAch(uthan) in de Teambattle 3e klasse Zondag met één punt verschil, 202 om 201, verslagen had. Kan het spannender? Wie is eigenlijk IM meduzka vroeg ik mij af. Ik vermoed dat zij IM Tea Lanchava is. Tea is, volgens de FIDE ranglijst, één van de twee Nederlandse dames met de IM titel. Tot mijn verbazing zag ik dat de andere IM Sopiko Guramishvili is. Volgens de FIDE ranglijst van augustus is Sopiko de nieuwe nummer één van Nederland bij de dames. Dat is mooi dacht ik. Een welkome versterking!

Ook in Bolivia is het schaken vrijwel tot stilstand gekomen. Een evenement waar Bolivia aan deelnam dat mij aansprak was de 2020 FIDE Online Schaakolympiade. In de eerste ronde eindigde Bolivia boven verwachting als tweede in haar poule vóór o.a. Denemarken. In de tweede ronde werd Bolivia zevende dankzij winst op Schotland, met o.a. Ketevan Arakhamia-Grant, en Costa Rica. Tegen de Hongaren kwam de hatelijke nul voor Bolivia op het scorebord. GM Oswaldo Zambrana had dit kunnen voorkomen als hij op de juiste manier zijn partij tegen GM Viktor Erdös had voortgezet. Zambrana, die zwart had, is aan zet. Voor deze partij klik hier.

In de poule van Bolivia uit de tweede ronde zag ik twee mij bekende namen. Aan WIM Melissa Castrillon Gomez uit Colombia heeft Bernard Bannink mooie herinneringen en IM Pablo Ismael Costa uit Argentinië speelde in mijn column Marcel Duchamp in Uruguay een hoofdrol.

Over een paar dagen gaat men in Cochabamba de Covid-19 regels aanpassen. Wij mogen dan wat langer naar buiten omdat de avondklok later ingaat. Mondkapjes zijn hier verplicht maar Latinos afstand laten houden is zo goed als onmogelijk. Kijkend naar hetgeen momenteel in vele landen van Europa gebeurt, waar het virus weer stevig huishoudt, houd ik mijn vingers gekruist.